EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 20.1.2021.
COM(2021) 21 final

2021/0009 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko Direktīvu 2014/41/ES groza attiecībā uz tās saskaņošanu ar ES noteikumiem par personas datu aizsardzību

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Direktīva (ES) 2016/680[1] (Direktīva par datu aizsardzību tiesībaizsardzības jomā – DAT) stājās spēkā 2016. gada 6. maijā, un dalībvalstīm tā bija jātransponē valsts tiesību aktos līdz 2018. gada 6. maijam. Ar direktīvu atcēla un aizstāja Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI[2], taču tā ir daudz visaptverošāks un vispārīgāks datu aizsardzības instruments. Svarīgi ir norādīt, ka direktīva attiecas gan uz personas datu iekšzemes, gan pārrobežu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem un izpildītu krimināLsodus, tostarp lai pasargātu no draudiem sabiedriskajai drošībai un tos novērstu (1. panta 1. punkts).

DAT 62. panta 6. punktā noteikts, ka Komisijai līdz 2019. gada 6. maijam jāpārskata citi ES tiesību akti, ar kuriem reglamentē kompetento iestāžu veikto personas datu apstrādi tiesībaizsardzības nolūkos, lai izvērtētu nepieciešamību tos pielāgot DAT, un, ja nepieciešams, jāiesniedz priekšlikumi to grozīšanai, lai nodrošinātu konsekventu pieeju to personas datu aizsardzībai, uz kuriem attiecas DAT darbības joma.

Pārskatīšanas rezultātus Komisijas izklāstīja paziņojumā "Turpmākā rīcība kādreizējā trešā pīlāra tiesību aktu kopuma saskaņošanai ar datu aizsardzības noteikumiem" (2020. gada 24. jūnijs)[3], kurā norādīti desmit tiesību akti, kurus vajadzētu saskaņot ar DAT, un saskaņošanas grafiks. Sarakstā ir iekļauta arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/41/ES par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās[4]. Komisija norādīja, ka 2020. gada pēdējā ceturksnī tā ierosinās mērķtiecīgus grozījumus minētajā direktīvā; šā priekšlikuma mērķis ir minētie grozījumi.

Šī nav Normatīvās atbilstības un izpildes programmas (*REFIT*) iniciatīva.

• Saskanība ar esošajiem rīcībpolitikas noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Priekšlikuma mērķis ir saskaņot Direktīvā 2014/41/ES paredzētos datu aizsardzības noteikumus ar DAT principiem un noteikumiem, lai nodrošinātu stingru un saskaņotu datu aizsardzības regulējumu Savienībā.

• Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem

Nepiemēro.

---

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu krimināLsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI (OV L 119, 4.5.2016., 89. lpp.).

[2] Padomes Pamatlēmums 2008/977/TI (2008. gada 27. novembris) par tādu personas datu aizsardzību, ko apstrādā, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās (OV L 350, 30.12.2008., 60. lpp.)

[3] COM (2020) 262 final.

[4] OV L 130, 1.5.2014., 1. lpp.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Šā priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 16. panta 2. punkts.

Sākotnējā tiesību akta pamatā bija toreizējā Līguma par Eiropas Savienību bijušais 34. panta 2. punkta b) apakšpunkts, kas drīzāk atbilst LESD 82. panta 1. punktam. Tomēr gan ierosinātā grozījuma mērķis, gan būtība nepārprotami attiecas tikai uz personas datu aizsardzību.

Šajā ziņā LESD 16. panta 2. punkts ir vispiemērotākais juridiskais pamats. Tas ļauj pieņemt noteikumus par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic dalībvalstis, rīkodamās Savienības tiesību aktu darbības jomā, un noteikumus par šādu datu brīvu apriti.

Saskaņā ar 22. protokola 2.a pantu Dānijai nebūs saistoši noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 16. pantu, un kas attiecas uz personas datu apstrādi, veicot darbības, uz kurām attiecas LESD trešās daļas IV sadaļas 4. un 5. nodaļa. Tas pats attiecas uz Īriju saskaņā ar 21. protokola 6.a pantu.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Tikai Savienība var pieņemt tiesību aktu, ar ko groza Direktīvu 2014/41/ES.

• Proporcionalitāte

Šis priekšlikums aptver tikai to, kas ir nepieciešams, lai Direktīvu 2014/41/ES saskaņotu ar Savienības tiesību aktiem par personas datu aizsardzību (jo īpaši DAT), nekādā veidā nemainot direktīvas piemērošanas jomu. Šī direktīva paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai sasniegtu izvirzītos mērķus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 4. punktu.

• Juridiskā instrumenta izvēle

Direktīvas 2014/41/ES grozīšanai vispiemērotākais instruments ir direktīva.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

• *Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes

Šis priekšlikums ir izstrādāts saskaņā ar Komisijas veiktās pārskatīšanas rezultātiem, ievērojot DAT 62. panta 6. punktu, kā izklāstīts paziņojumā "Turpmākā rīcība kādreizējā trešā pīlāra tiesību aktu kopuma saskaņošanai ar datu aizsardzības noteikumiem". Minētajā paziņojumā ir uzskaitīti punkti, attiecībā uz kuriem ir nepieciešama saskaņošana. Konkrētāk, tajā ir konstatēta vajadzība precizēt, ka uz jebkādu personas datu apstrādi saskaņā ar Direktīvu 2014/41/ES attiecas vai nu DAT, vai Regula (ES) 2016/679[5] (Vispārīgā datu aizsardzības regula – VDAR) atkarībā no tā, vai apstrāde notiek saistībā ar kriminālprocesu vai cita veida

[5] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

tiesvedību. Saskaņojot noteikumus, būtu jāprecizē, ka saskaņā ar Direktīvu 2014/41/ES iegūtus datus var apstrādāt citos nolūkos, kas nav nolūks, kurā dati ir vākti, taču tādā gadījumā jāievēro nosacījumi, kas paredzēti DAT (4. panta 2. punkts vai 9. panta 1. punkts) vai VDAR (6. pants).

Ierosinot svītrot Direktīvas 2014/41/ES 20. pantu, šis priekšlikums aptver tikai to, kas ir nepieciešams, lai risinātu iepriekš minētos jautājumus.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Nepiemēro.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Pārskatīšanā Komisija ņēma vērā pētījumu, kas tika veikts izmēģinājuma projekta "ES datu vākšanas instrumentu un programmu pārskatīšana no pamattiesību viedokļa"[6] ietvaros. Pētījumā tika kartēti Savienības tiesību akti, uz kuriem attiecas DAT 62. panta 6. punkts, un apzināti noteikumi, kas varētu būt jāsaskaņo datu aizsardzības jautājumos.

- **Ietekmes novērtējums**

Šis priekšlikums attiecas tikai uz kompetento iestāžu veikto personas datu apstrādi konkrētos gadījumos, ko reglamentē Direktīva 2014/41/ES. No DAT izrietošo jauno saistību ietekme tika novērtēta saistībā ar DAT sagatavošanas darbu. Tāpēc īpašs šā priekšlikuma ietekmes novērtējums nav vajadzīgs.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Nepiemēro.

- **Pamattiesības**

Tiesības uz personas datu aizsardzību ir noteiktas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 8. pantā un LESD 16. pantā. Kā uzsvērusi Eiropas Savienības Tiesa[7], tiesības uz personas datu aizsardzību nav absolūta prerogatīva, bet ir jāņem vērā saistībā ar to funkciju sabiedrībā[8]. Datu aizsardzība ir cieši saistīta ar privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, ko aizsargā hartas 7. pants.

Šis priekšlikums nodrošina, ka uz jebkādu personas datu apstrādi saskaņā ar Direktīvu 2014/41/ES attiecas ES datu aizsardzības tiesību aktu "horizontālie" principi un noteikumi,

---

6 Izmēģinājuma projektu pieprasīja Eiropas Parlaments, pārvaldīja Komisija un izpildīja darbuzņēmējs (neatkarīgu ekspertu grupa). Komisija atlasīja darbuzņēmēju, pamatojoties uz Parlamenta noteiktajiem kritērijiem. Projekta mērķuzdevumi atspoguļo tikai darbuzņēmēja uzskatus un viedokļus, un Komisija nevar uzņemties atbildību par tajā ietvertās informācijas izmantošanu jebkādā veidā. Rezultāti ir publicēti tīmekļa vietnē http://www.fondazionebrodolini.it/en/projects/pilot-project-fundamental-rights-review-eu-data-collectioninstruments-and-programmes.

7 EST 2010. gada 9. novembra spriedums *Volker und Markus Schecke* un *Eifert*, apvienotās lietas C-92/09 un C-93/09 (ECLI:EU:C:2009:284, 48. punkts).

8 Saskaņā ar hartas 52. panta 1. punktu tiesību uz personas datu aizsardzību izmantošanai var paredzēt ierobežojumus, taču tiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, un tajos jārespektē šo tiesību un brīvību būtība un, ievērojot proporcionalitātes principu, ierobežojumus drīkst uzlikt tikai DAT, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.

tādējādi īstenojot hartas 8. pantu. Šā tiesiskā regulējuma mērķis ir nodrošināt personas datu augsta līmeņa aizsardzību, un precizējums, ka datu apstrādei, kas notiek saskaņā ar minēto direktīvu, ir piemērojami Direktīvas 2016/680 principi un noteikumi, pozitīvi ietekmēs pamattiesības uz privātumu un datu aizsardzību.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Nepiemēro.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Nepiemēro.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Šim priekšlikumam nav nepieciešami skaidrojoši dokumenti par transponēšanu, jo tajā paredzēts svītrot vienu Direktīvas 2014/41/ES pantu.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Ar priekšlikuma 1. pantu svītro Direktīvas 2014/41/ES 20. pantu. Tādējādi šis priekšlikums aprobežojas ar to, kas ir nepieciešams, lai risinātu iepriekš minētos jautājumus. Direktīvas 20. pants paredz, ka personas datu apstrāde saskaņā ar šo direktīvu notiek saskaņā ar Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI un principiem, kas noteikti Eiropas Padomes 1981. gada 28. janvāra Konvencijā par personu aizsardzību attiecībā uz personu datu automātisko apstrādi un tās papildprotokolā.

DAT atcēla minēto pamatlēmumu no 2018. gada 6. maija. Saskaņā ar DAT 59. pantu atsauces uz pamatlēmumu ir uzskatāmas par atsaucēm uz DAT.

Saskaņā ar DAT 2. panta 1. punktu to piemēro personas datu apstrādei, ko veic kompetentās iestādes tās 1. panta 1. punktā izklāstītajos nolūkos, t. i., lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu krimināLsodus, tostarp lai pasargātu no draudiem sabiedriskajai drošībai un tos novērstu. Tomēr Direktīva 2014/41/ES attiecas arī uz noteikta veida tiesvedībām, kas nav kriminālprocess, un tās reglamentē Vispārīgā datu aizsardzības regula.

Tas, ka Direktīvas 2014/41/ES 20. pantā ir atsauce uz pamatlēmumu, varētu radīt neskaidrības par to, vai DAT attiecas arī uz tādu personas datu apstrādi, kas saistīti ar Eiropas izmeklēšanas rīkojumiem tiesvedībās, kas nav kriminālprocess (un tādējādi *neietilpst* DAT piemērošanas jomā). Lai labotu šo situāciju, pietiek ar 20. panta svītrošanu. DAT turpina piemērot personas datu apstrādei saskaņā ar Direktīvu 2014/41/ES tās piemērošanas jomā.

Tā kā DAT un VDAR (katra savas piemērošanas jomas ietvaros) ir piemērojamas personas datu apstrādei saskaņā ar Direktīvu 2014/41/ES, DAT šādu datu apstrāde citā nolūkā, kas nav nolūks, kurā dati vākti, tiks veikta saskaņā ar DAT (4. panta 2. punkts un 9. panta 1. punkts) vai VDAR (6. panta 4. punkts). Šajā nolūkā nav vajadzīgi jauni noteikumi.

Direktīvas 2014/41/ES 20. pantā arī noteikts, ka piekļuve personas datiem ir ierobežota, neskarot datu subjekta tiesības, un ka šādiem datiem var piekļūt tikai pilnvarotas personas.

DAT un VDAR izveido visaptverošu regulējumu par datu subjektu tiesībām un datu pārziņa pienākumiem, arī attiecībā uz integrētu datu aizsardzību un datu aizsardzību pēc noklusējuma, un apstrādes drošību. Tādēļ arī 20. panta otrā daļa ir lieka.

Tā kā Direktīvā 2014/41/ES nav īpašu datu aizsardzības noteikumu, citi ar datu aizsardzību saistīti grozījumi nav vajadzīgi.

Priekšlikuma 2. pantā ir noteikts ierosinātās jaunās direktīvas transponēšanas termiņš.

Priekšlikuma 3. pants nosaka šīs direktīvas spēkā stāšanās dienu.

Priekšlikuma 4. pants nosaka, ka direktīvas adresātes ir dalībvalstis.

2021/0009 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko Direktīvu 2014/41/ES groza attiecībā uz tās saskaņošanu ar ES noteikumiem par personas datu aizsardzību

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 16. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/680[1] 62. panta 6. punktu Komisijai ir jāpārskata citi Savienības tiesību akti, kas reglamentē personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes minētās direktīvas 1. panta 1. punktā izklāstītajos nolūkos, lai novērtētu nepieciešamību tos pielāgot šai direktīvai, un, ja nepieciešams, iesniedz vajadzīgos priekšlikumus minēto aktu grozīšanai, lai nodrošinātu konsekventu pieeju to personas datu aizsardzībai, uz kuriem attiecas šīs direktīvas darbības joma. Minētās pārskatīšanas rezultātā tika konstatēts, ka Direktīva 2014/41/ES[2] ir viens no minētajiem citiem grozāmajiem tiesību aktiem.

(2) Lai nodrošinātu konsekvenci un personas datu efektīvu aizsardzību, apstrādājot personas datus saskaņā ar Direktīvu 2014/41/ES, attiecīgos gadījumos būtu jāievēro noteikumi, kas izklāstīti Direktīvā (ES) 2016/680. Personas datu apstrādei saistībā ar tiesvedībām, kas minētas Direktīvas 2014/41/ES 4. panta b), c) un d) punktā, ja uz to neattiecas Direktīva (ES) 2016/680, būtu jāpiemēro Regula (ES) 2016/679[3].

(3) Saskaņā ar 1., 2. pantu un 4.a. panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, un neskarot minētā protokola 4. pantu, Īrija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā un šī direktīva tai nav saistoša un nav jāpiemēro.

(4) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu krimināLsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI (OV L 119, 4.5.2016., 89. lpp.).

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/41/ES (2014. gada 3. aprīlis) par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās (OV L 130, 1.5.2014., 1. lpp.).

[3] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā un Dānijai šī direktīva nav saistoša un nav jāpiemēro.

(5) Tādēļ Direktīva 2014/41/ES būtu attiecīgi jāgroza.

(6) Saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725[4] 42. pantu ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, kas XXXX. gada XX. XXX sniedza atzinumu[5].

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants
Grozījumi Direktīvā 2014/41/ES

Direktīvas 2014/41/ES 20. pantu svītro.

2. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz [viens gads pēc pieņemšanas]. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstu.

   Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā –	*Padomes vārdā –*
priekšsēdētājs	*priekšsēdētājs*

[4] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

[5]